

Bonne Blad

WALDOR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 51.

17de december 1893.

19de aarg.

Hos bedstemor.

Børneblad

udkommer hver lørdag og kostet 50 cents for aaret, bestaft i forluk. I parker til en adresse paa over 5 etspr., leveres det for 40 cents, og over 25 etspr. for 35 cents. Ell Norge kostet det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende reaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for sondagskolen.

Udkast til program for norske-engelske sondagskoler.

1. Salme (norsk).
2. Vpn (norsk).
3. Følleslæsning af Fadervor (norsk).
4. Foredrag af et afsnit fra bibelhistorien (norsk eller engelsk).
5. Følleslæsning af troens artikler (norsk).
6. Indprentning og sang af et salmevers (norsk eller engelsk).
7. Klasseundervisning.
8. Salme (norsk eller engelsk).
9. Katekisation (norsk og engelsk).
10. Salme (engelsk).
11. Følleslæsning af troens artikler og Fadervor (engelsk).

Hjem var tyven?

(En fortælling af Christoph Schmid.)

(Fortættelse.)

Gjerne for mig!" sagde den unge kone i et spottende tonefald, „det skulle glæde mig, om du samtidig vilde tage med dig de to gråhoveder; det lader til, at døden intet hastverk gjør med at hente dem.“

De to brave gamle havde allerede hørt støien og græd begge. De træstede pige, saa godt de kunde, og gav hende med paa veien de penge, de for gieblikket havde hos sig, i alt nogle gylden. „Gaa nu, fjære barn“, sagde de, „og Gud være med dig. I din faders bønsignelse har du en vel foroaret stat, som i rette tid vil komme dig til gode. Glem os ikke! Du skal se, at det vil gaa dig godt.“

Med sit knippe under armen vandrede Marie i aftenstumringen henad den smale sti, som førte opad de skovbevoksede bakker. Hun vilde endnu engang aflægge et besøg ved sin faders grav. Da hun næede frem til kirkegaarden, var det allerede blevet mørkt; men hun var ikke bange for at vandre i mørket om mellem gravene. Hun fandt frem til

saderens grav. Den fulde maane kastede i det samme sit lys ned til hende mellem de to mørke grantræ og oplyste med sit blege lys skjær roserne paa graven og blomsterkurven, som endnu stod der. En sagte aftenbind sunde mellem træernes grene og bevægede nu og da et og andet blad paa rosentræet, som var plantet paa graven. Ellers herskede der dyb stilhed omkring hende.

„Du fjære far“, sagde Marie, „o, hvor jeg ønskede, at du endnu var ilive, saa at din stafkars Marie kunde klage sin nød for dig. Af fjære Gud“, udbrød hun og sank paa sine knæ, „fjære fader i himlene, se dog fra din høje himmel ned til mig, her jeg græder paa min faders grav, og forbarm dig over mig! O vis mig, at din arm ikke er forsvaret, lad mig saa se din godhed, forlad mig ikke. Jeg har jo ingen anden en dig at vende mig til. Tag mig op til din himmel til mine dyrebare forældre eller send blot en draabe trøst ned i mit sorgende hjerte. O forbarm dig, forbarm dig over mig.“

„Hvad skal jeg nu tage mig til?“ sagde hun en stund senere, „og hvor skal jeg vende mig hen? Af, jeg har ikke mod til at komme saa sent nogensteds og bede om nattelogis. Hvis jeg fortæller, hvorfor jeg er jaget ud, vil man kanske heller ikke nogensteds tage imod mig.“

Hun saa sig om. Ved kirkegaardsmuren lige ved hendes faders grav laa en gammel, mosgrot gravsten. Da dens indskrift forlængst var udvasket, og den havde ligget i veien, var den bleven lagt her for at benyttes som bænk

„Lad mig sætte mig ned paa denne sten og tilbringe natten ved min faders grav“, sagde hun. „Maaesse det er sieste gang, jeg er her, og at jeg aldrig mere i mit liv faar se denne fjære grav. Morgen, førend dagen bryder frem, vil jeg i Guds navn gaa videre — hvorhen hans haand vil føre mig.“

Marie satte sig paa stenen ved muren i skygge af det mørke grantræ og skjulte ansigtet i sit lommeforklæde, som allerede var vaadt af græd. Det stormede i hendes bryst, og hun bad af inderste hjerte.

„O Gud“, hukede hun engang, „har du da ingen engel, som kan sige mig, hvorhen jeg skal vende mine skridt?“

Da syntes hun pludselig at høre en kjend stemme, som fjærlig raabte paa hende: „Marie, Marie!“

Hun saa op og blev forsrædet. En lys skiftelse, skjøn og slank som en engel fra himmelen, med sine, som straaledede hende venlig

imsde, med kinder, der rødmede hndig som en kirsebarblomst, med hoved og skuldre omgivet af lyse lokker og iført en lang, hvid kjole, stod klar og tydelig foran hende i maane-skinnet ligesom en aabenbarelse fra en anden verden. Forstrækket og skælvende sank Marie paa knæ og udbrød:

„Hvad ser jeg? En engel fra himmelen, som kommer for at hjælpe mig?“

„Kjære Marie“, sagde stikkelsen venlig, „jeg er ingen engel fra himmelen. Jeg er et menneske ligesom du. Men jeg kommer alligevel for at hjælpe dig. Gud har hørt din fromme bøn. Se godt paa mig. Kjender du mig virkelig ikke igjen?“

„Frøken Amalie!“ udbrød Marie. „Jo det er hende! Men hvorledes er De kommen hid til dette uhyggelige sted paa denne tid af døgnet og saa langt fra Deres hjem?“

Amalie løftede kjærlig Marie op, slog arrene om hende, kyssede hende grædende og sagde:

„Kjære, brave Marie, hvilken stor uretsfærdighed vi har begaet mod dig! Du fik daarlig løn for den glæde, du gjorde mig med den smukke kurv. Men nu er din uskyldighed kommen for dagens lys. O, kan du tilgiv os, baade mig og mine forældre? Vi vil gjøre, hvad vi paa nogen maade er i stand til for at gjøre alt godt igjen. Tilgiv os, kjære Marie.“

Marie svarede under taarer. „Tal ikke saaledes, naadige frøken. I handlede jo, ester som sagerne stod, meget skaansomt mod os. Tro ikke, at jeg har næret had mod eder i mit hjerte. Hvad der smertede mig mest, var dette, at De og Deres forældre skulde anse mig for saa slet og utakuemmelig. Det er intet, jeg mere har ønsket, end at I engang maatte komme til at erkende min uskyldighed, og dette mit ønske har altsaa nu Gud ladet gaa i opførsel.“ Han være taktet deraf.

Amalie holdt endnu længe sine arme slynget om Marie. Derpaa vendte hun sig mod gamle Jakobs grav, foldede hænderne og udbrød med dyb demod: „O du kjære, brave mand, hvis jordiske levninger nu hviler her, du som jeg har holdt saa af helt fra min barndom af, du som gjorde den bugge, hvori jeg laa som barn, og hvis sidste gave til min fødselsdag var denne kurv, som nu staar her paa din grav — — o, hvor jeg ønskede, at du endnu var ilive, at jeg endnu engang kunde se dit ansigt og bede om tilgivelse for den krenkelse, som vi har tilføjet dig. O tilgiv os! Se, jeg lover her ved din grav paa mine forældres vegne: Hvad vi ikke kan gjengjælde

dig, det skal vi dobbelt lade din datter blive tildeles. O tilgiv os! Tilgiv os!“

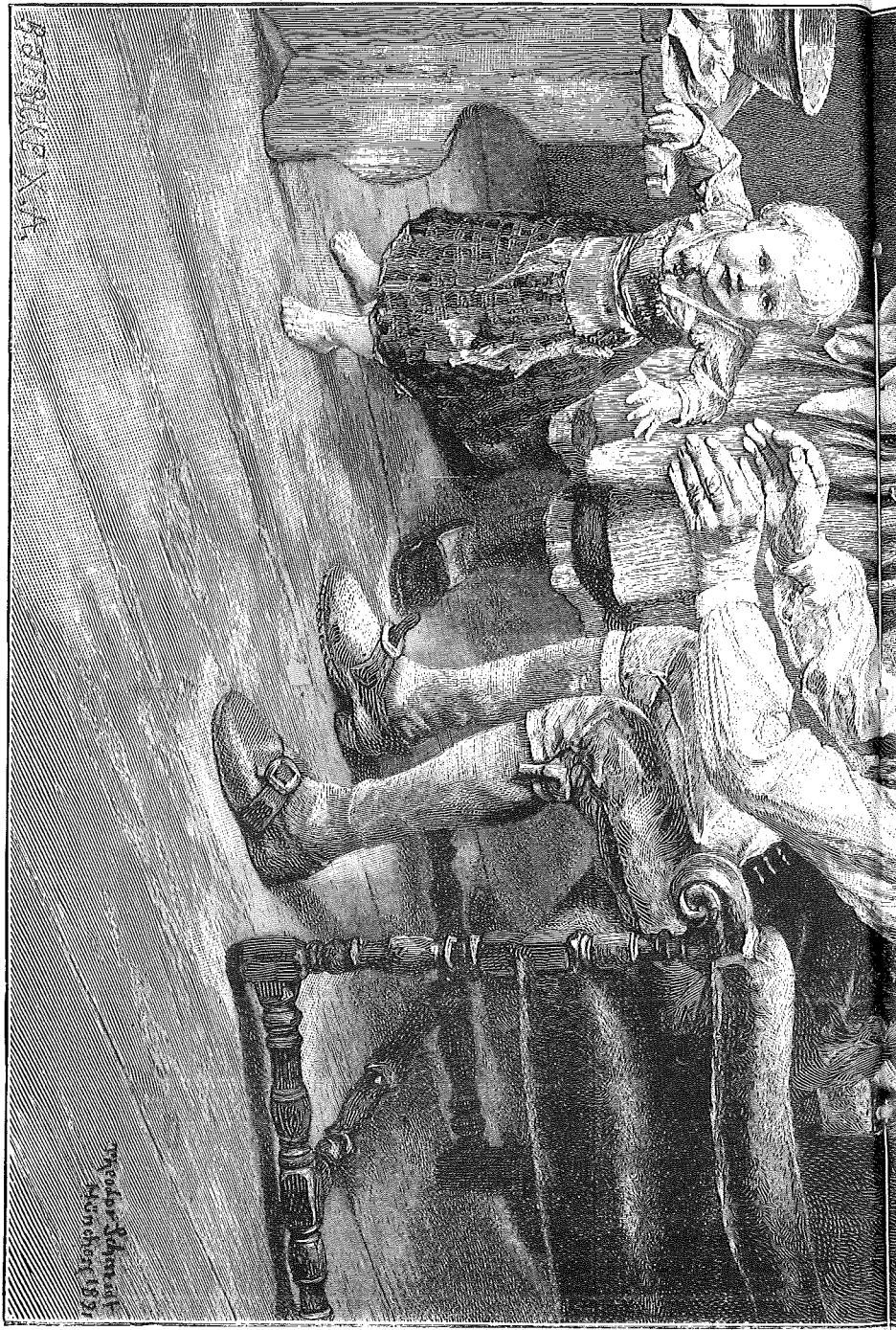
„Naadige frøken“, sagde Marie, „min kjære far nærede ikke den mindste bitterhed mod eder. Han kom eder hver aften og morgen ihu i sine bønner ligesom i vort gamle hjem. Han velsignede eder endog, da han laa paa det sidste; Marie“, sagde han fort før sin død, jeg tror sikkert, at vort naadige herskab vil saa vide din uskyldighed og kalde dig tilbage fra din forvisning. Fortæl da den ædle greve, den gode grevinde og den elskelige Amalie, som jeg saa ofte har paa mine arme, da hun var lidten, — fortæl dem, at mit hjerte endnu var fuldt af øresrygt, kjærlighed og taknemmelighed mod dem, da det brast i døden.“ Det var hans ord, kjære frøken.“

Taarerne strømmede fra frøken Amalies øje. „Kom, Marie“, sagde hun, „sæt dig her ved siden af mig paa denne sten. Jeg kan endnu ikke stilles fra denne grav.“

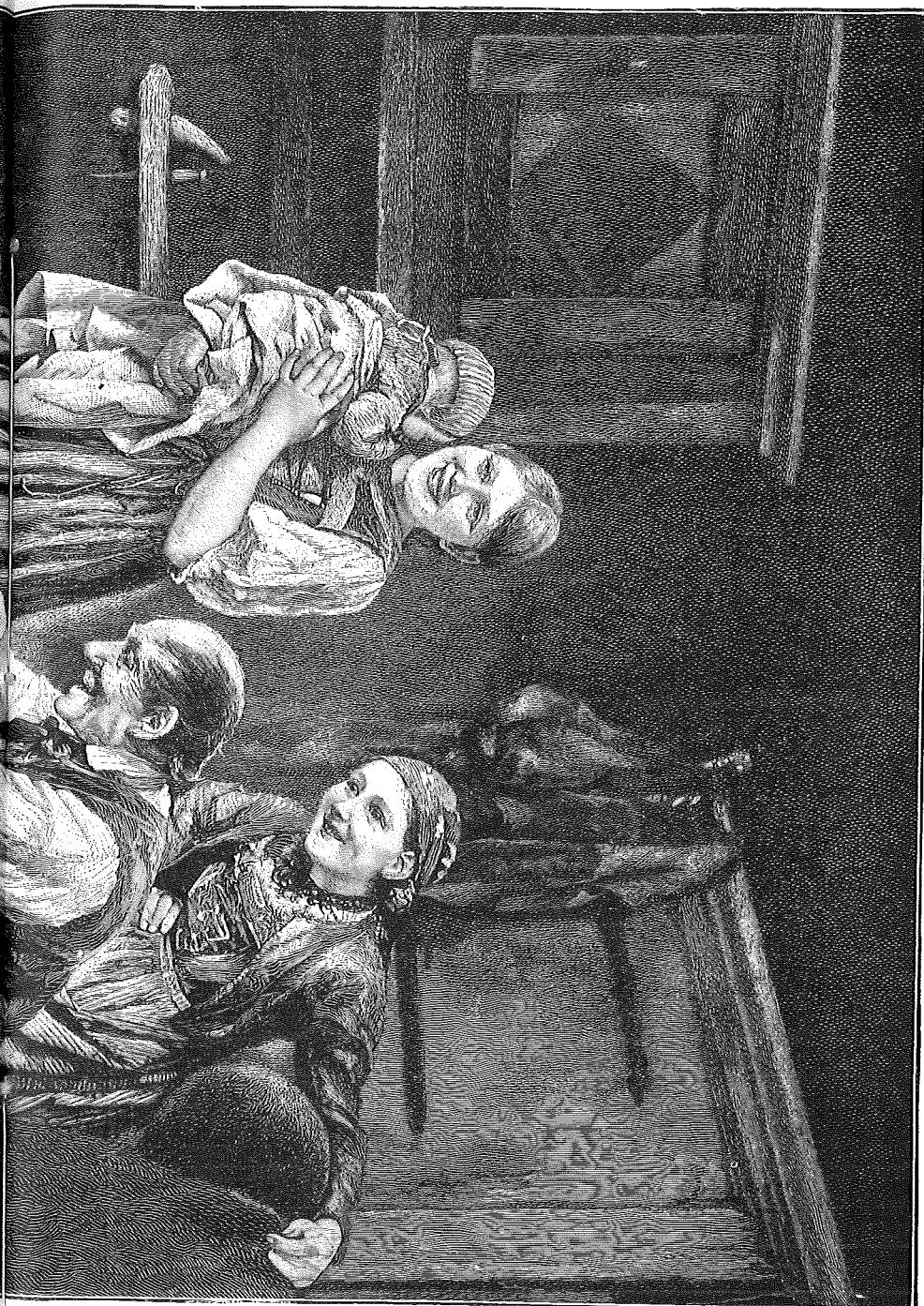
15. Hvorledes frøken Amalie kom til kirkegaarden.

„Det er ikke vansklig at se, hvorledes Gud maa være med dig, kjære Marie“, sagde Amalie, efterat hun havde sat sig ved siden af hende paa stenen og slynget sine arme om hende. „Det er forunderligt, hvorledes han førte mig hid til dig i rette stund. Det gif saa simpelt og naturlig til, og dog er det saa underbart, og Guds styrelse sees tydelig deri.“

„Fra det øjeblik af, at din uskyldighed kom for dagens lys, har jeg ikke længere haft nogen ro paa mig. Jeg kunde ikke saa dig og din far ud af tankerne. Tro mig, Marie, jeg har gært mange en taare for eders skyld. Mine forældre lod spørge rundtom efter eder; men vi var ikke i stand til at saa vide, hvorhen I var reiste. For tre dage siden kom jeg imidlertid med min far og mor til det høystelige jagtslot, som ligger oppe i skoven ikke langt fra landsbyen, og som i de sidste tyve aar blot har været beboet af en slov foged. Min far er overforstmester, ved du, og skulde afgjøre en twist angaaende grænserne for høystens skove. Sammen med to andre herrer, som er komne hid i samme anledning, har han i hele dag været ude i skoven, og jeg besluttede ud mod aftenen at tage mig en tur omkring i omegnen sammen med slov fogdens datter; før paa dagen har det jo været saa varmt. Vi gif gjennem landsbyen. Kirkegaardsporten stod aaben. Den synkende sol kastede sine gylde stråler ned paa gravstenene. Helt fra

Det forste stribt.

jeg var siden har det interesseret mig at læse de forskellige indskrifter og vers over gravene, og jeg fik lyst til ogsaa at afslægge et besøg paa denne fremmede kirkegaard. Efterat jeg havde læst de fleste gravskrifter, sagde skovfogdens datter: „Nu vil jeg vise Dem noget rigtig smukt; det er en fattig mands grav, og den har ingen støtte eller gravstift, men aligevel er den saa pen, da en kjærlig datter forstaar at pynte den saa smukt. Se, derhenne under det mørke grantræ er en grav! Ser De ikke den blomstrende rosenstok og den nydelse kurv med blomster paa den?“ Jeg nærmede mig til graven; men blev staende som forstenet. Strafs, i første øjeblik, gjenkendte jeg hin kurv, som jeg mere end hundrede gange havde tænkt paa, efterat du blev jaget fra Gilburg. Jeg betragtede den næreste; jo det var netop den; havde jeg endnu ikke været sikker, saa maatte begyndelsesbogstaverne til mit navn og vort familievaaben borttaget enhver tvil. Jeg spurgte straks efter dig og din far. Skovfogdens datter fortalte mig da om eders ophold paa Granly, om din faders sidste sygdom og din sorg over hans død. Jeg hundte mig hen til presten, en mand, som jeg fik stor agtelse for. Han kunde stadsfæste rigtigheden af alt og fortalte meget godt om eder. Jeg vilde straks gaa til Granly. Men jeg havde vores saa længe hos presten, at det alt var bleven nat. Hvad skal jeg gjøre?“ sagde jeg. „Idag er det vel for sent at gaa dit, og imorgen tidlig skal vi reise.“ Presten sendte da bud efter skolelæreren og bad ham om øjeblikkelig at gaa op til Granly og hente dig ned til prestegaarden.

„Er det den stakkars fremmede pige, Marie, De mener,“ sagde skolelæreren, „saal behøver jeg ikke at gaa saa langt for at hente hende. Hun var for et øjeblik siden oppe ved sin faders grav, hvor hun sad hensunken i sorg. Det er ikke længe siden jeg var oppe i kirken for at ringe med aftenklokkerne, og da saa jeg hende.“

„Presten vilde følge mig op til din faders grav; men jeg bad ham om at lade mig gaa alene op til dig, forat vi kunde være uden vidner, naar vi mødtes, saa jeg ikke behøvede at skjule mit hjertes følelser. Men derimod bad jeg ham om at gaa op til mine forældre for at sige dem, hvor jeg var, og forberede dem paa dit komme. Paa denne maade er det altsaa gaaet til, kjære Marie, at du saa pludselig ser mig staa hos dig. Saal har altsaa denne blomsterkurv ved Guds styrelse ført os sammen her ved din salige faders grav.“

„Ja“, sagde Marie, idet hun foldede sine hænder og sendte et taknemmeligt blik mod himmelen, „det er Gud, som har styret det saa. Han har i sin forbarmelse set mine taarer og min forladte stilling. O, hvor god han er mod mig!“

Almalie afbrød hende nu og sagde: „Endnu en ting maa jeg sige dig, kjære veninde. Der er endnu noget ved alt dette, som i hoi grad har grebet mig og holdt mig med en sterk følelse af Guds resærdighed, som styrer vort liv, uden at vi saa mangen gang merker det. Se, dette tænkte ikke paa andet end at fortrænge dig fra mit hjerte for selv at komme i gunst. Deraf havde hun opdigtet den ondstabsfulde løgn, og hendes plan syntes ogsaa allerede at være lykkes; men som du skal saa høre, blev netop denne løgn aarsag til, at vi tilsidst mistede al tillid til hende, og hun maatte forlade sin tjeneste. Altid søgte hun paany at stille dig fra mig; deraf var det ogsaa, at hun i sin ondstab og stadesryd med en haansf latter fastede kurven for dine fødder. Men hvem skulle dengang have tænkt, at denne ukjærlige handling skulle blive aarsag til, at vi engang åfter skulle finde hverandre igjen! Det var jo kurven, som gjorde, at jeg fik vide, at du havde gjemt dig i denne afkrog af verden. Det bliver aligevel altid sandt, at naar vi elsker Gud, kan ingen stende stade os, og at alt det onde, som menneskene gjør mod os, tilsidst viser sig at være til vort bedste. Men nu maa du ogsaa fortælle mig, hvorfor du er gaaet hid til graven saa sent, og hvorfor du græd saa trosteløst.“

Marie fortalte da, hvor skammelig hun var bleven jagen bort fra Granly. Paany blev frøken Almalie greben af den største forbavelse. „Nei er det ikke forunderligt!“, sagde hun, „at Gud styrrede det saa, at jeg skulle komme hid netop i det øjeblik, da du var allermest bedrøvet og under saadan smerte og taarer bad om hjælp? Deraf ser du atter en ny forunderlig stadsfæstelse paa, hvad jeg nylig sagde, at Gud ved at styrre til det bedste, hvad de onde mennesker gjør mod os. Denne slemme bondekone jagede dig ud af sit hus og tænkte derved at gjøre dig ulykkelig; men mod sin vilje førte hun dig netop derved i armene paa mig og mine forældre, som ikke havde noget anderligere ønske end at kunne gjøre dig lykkelig. — Men nu er det paatide at gaa. Mine forældre venter paa mig. Kom nu, kjære Marie! Jeg slipper dig nu ikke mere fra mig; imorgen skal du reise med os.“

Marie tænkte med smerte paa, at hun vel

aldrig mere i sit liv nu kom tilbage til dette sted; hun sendte derfor sin faders grav et sidste afskedsblit; det faldt hende meget vanskeligt at skilles fra den. Frøken Amalie tog hende til sidst i armen og sagde:

„Kom, kom nu, kjære Marie, og tag blomsterkurven med, saa har du ialfald noget, som stadig kan minde dig om din far. Ifstedenfor kurven, som du i din barnlige hærighed har smykket graven med, skal vi saa sat op en smuk gravstøtte, som du nog skal blive fornuet med. Kom nu! Du er vel spændt paa at saa høre ringens historie, og den skal jeg fortælle dig underveis.“

Og saa vandrede de to arm i arm i maanestkinnet henover til det gamle slot.

16. Den gjenfundne ring.

Beien til slottet førte gjennem en lang, mørk alle af høje, gamle lindetræer. Efterat Amalie og Marie en stund havde gaaet stille ved siden af hinanden, begyndte frøkenen: „Nu skal jeg fortælle dig, hvorledes ringen efter kom for dagens lys.“

„Vi reiste iaar tidligere end sedvanlig, nemlig allerede i begyndelsen af mars til Elfborg, da min far havde en del at gjøre der, og desuden veiret var saa smukt. Men ikke længe efter vor ankomst blev der et sterkt uveir, og især var det en nat, som det stormede og regnede forfærdelig. Hyster du det store været i slotshaven i Elfborg? Det var meget gammelt og var ikke længere stort frugt, og hin nat blev det saa medtaget af stormen, at det truede med at styre overende. Far gav derfor ordre til, at det skulde hugges om. Alle husets folk maatte hjælpe til for at saa det forsigtig ned, saa det ikke skulde tilspøie de omstaaende træer nogen skade. Og baade min far og mor og vi børn, fort sagt, alle paa slottet varude for at se paa.

„Da træet med stort brag var styrket om, sprang mine to små brødre straks hen for nærmere at betræfte et ravnere, som var i træet, og som allerede længe havde været gjenstand for deres ungdommelige nysgerrighed. De undersøgte det med stor opmærksomhed. Men hvad er det som blinker saa derinde?“ udbrød pludselig August. „Det funker jo som littet guld og ædelstene“, sagde Albert. „Gette saa nysgerrig efter og — udstøtte et krig. Ringen!“ raaabte hun og blev aldeles dødblegt. Gutterne fik snart løsnet ringen fra kvisterne og bragte den jublende til sin mor.

„Ja, det er den“, sagde hun. „Du brave, ørlige Jakob, o du stakkars Marie! Hvilken uret vi har gjort eder. Jeg er saa glad, fordi jeg alder har ringen; men hvor langt gladere jeg vilde blive, om vi kunde finde Jakob og Marie. Jeg skulle med glæde give slip paa ringen, hvis jeg kunde gjøre god igjen den uret, som vi har tilføjet dem.“

„Men hvorledes kan ringen være kommen saaledes op i fugleredet i toppen af træet?“ spurgte jeg.

„Det skal jeg straks sige eder“, sagde den gamle jæger Anton, som stod der med glædes-taarer i øjnene over at eders uskyldighed var kommen for lyset. „At hverken gamle Jakob eller hans datter Marie kan have skjult ringen der, er noget, enhver kan forståa. Træet er altfor højt til, at nogen af dem kunde komme op i dets top. De havde heller ikke i den sorte tid anledning til at tænke paa noget saadant; Marie var jo knapt vendt hjem fra slottet, før baade hun og hendes far blev arresterede. Men de sorte fugle, som har holdt til oppe i træet, har forkjærlighed for alt, som glinser, og naar de kan saa fat paa noget saadant, sjælter de det med sig til sit rede. En af fuglene maa have stjalet ringen og flyet til redet med den. Det er noget, som er klart som dagen. Jeg forunder mig blot over, at en gammel jæger som jeg ikke før er faldt paa den tanke, at fuglene kunde have stjalet ringen. Men det var nu engang Guds vilje, at min gamle ven Jakob og hans datter skulle blive saa haardt prøvede.“

(Fortsættet.)

Børneblad

udkommer til næste aar i samme størrelse og til samme pris som iaar. Det vil blive forsendt til alle, som har betalt bladet for dette aar.

Før at opmuntre til forskudsbelægning vil agenterne erholde 1 indbunden aargang af 1890 eller 1891 eller 1892 for hver \$5.00, som er betalt i forskud inden 1ste mars 1894. Dette udgjør en meget pen bog paa 416 sider, hvorfra 156 med billeder. Den sælges for 65 cents portofrit.

LUTH. PUB. HOUSE,
Decorah, Iowa,

Mit lys er snart nedbrændt.

Heg saa en gang," fortæller en lærer, "en fattig pige, som sad bæret over sit arbeide med et daarligt talslys brændende foran sig. Lyset var næsten nedbrændt, og jeg saa, hvorledes hendes flittige fingre med stadig voksende hast forte naalen. Jeg hørte hende sagte sige til sig selv: „Jeg maa være rigtig flittig; thi dette er det eneste lys, jeg har, og det er snart nedbrændt.“

„Hvilken lærdom," tænkte jeg, „ligger ikke i denne fattige piges ord. Vort liv kan lignes med et lys — af hvor snart er det ikke nedbrændt. Og det er det eneste, vi har. Hvor ivrige burde vi derfor ikke være for at benytte den sorte stund, vi endnu har! Tiden er kort, og naar mit liv engang er tilende, kan jeg ikke leve det om igjen for bedre at benytte de dyrbare timer. Derfor forsøm ikke at tage imod den frelse, som Gud i Jesus tilbyder dig.“

(Ester Barn. Tidg.)

Rævelist.

Her fortelles utallige eksempler på rævens opfindsomhed og list, naar det gjelder at stafte sig en lækkerbidsken for sin mund. Saaledes har vi nylig læst følgende lille historie, om hvad hr. Mikkel kan finde paa:

En mand eiede en ræv, som han havde søgt at tæmme, men holdt lønket i gaardsrummet, forat den ikke skulde gjøre skade; men Mikkel vidste nok raad, hvorledes han skulde stafte sig en velsmagende ande eller hønsesteg. Saa langt fra sit lille hus, som dens læne tillod den at gaa, lagde den et lidet stykke af sin mad, og skulte sig derpaa i rævehuset. Og her blev den liggende paa sur, indtil en taabelig lidens kylling eller et andet af gaardens fjærkræ lod sig narre til at komme hen og hække i den udlagte loftekbid. Wips var ræven over den, og førend det stakkels dyr havde faaet tid til at nyde sit maaltid, havde ræven sine tænder i det.

Oplosning paa gaader.

I nr. 48. Billedgaade: Lodsen Ulabrand.

I nr. 49. Bogstavgaade: Stortingsbygningen.

Firkantgaade:

R	O	S
O	B	N
S	N	G

Lidt hovedbrud.

(Ell udstyning i pap.)

Den øverste af nedenstaende figurer skal efter de punkterede linjer deles i 4 stykker, som alle er af samme form og størrelse og lig den oprindelige figur. Forsøg derpaa at sætte de fire stykker sammen til hver af figurene I. II. III. IV.

